

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa zrušuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2020 Z. z. o niektorých opatreniach na zabezpečenie výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 171/2020 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády“) predkladá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ako iniciatívny materiál.

Vláda Slovenskej republiky dňa 07. 05. 2020 zareagovala na zhoršujúcu sa situáciu šírenia ochorenia COVID-19 a utvorila nariadením vlády podmienky na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately aj v čase prísnych epidemiologických opatrení. Nakoľko dôvody na prijatie nariadenia vlády v súvislosti s ochorením COVID-19 pominuli, je potrebné upraviť pomery pre návrat do štandardného výkonu opatrení, a to aj napriek tomu, že vyhlásenie mimoriadnej situácie stále trvá.

Navrhuje sa zároveň upraviť režim prechodu do štandardného stavu výkonu opatrení. Tento režim síce priamo upravuje nariadenie vlády, ale len pre prípad zrušenia mimoriadnej situácie, ktorý nenastal.

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie.

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky v súlade s doložkou vybraných vplyvov nebude mať sociálne vplyvy, vplyv na rozpočet verejnej správy, vplyv na životné prostredie, ani vplyv na informatizáciu spoločnosti, podnikateľské prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a ani vplyv na služby verejnej správy pre občana.

B. Osobitná časť

K § 1

Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 115/2020 Z. z. o niektorých opatreniach na zabezpečenie výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 171/2020 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády“) sú dočasne upravené niektoré podmienky výkonu (niektoré lehoty, doby výkonu pobytových opatrení na základe dohody, niektoré podmienky akreditácií, možnosť meniť klasickú organizačnú štruktúru centier pre deti a rodiny, podmienky v oblasti výkonu rôznych skupinových programov a skupinových foriem práce atď.) v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately tak, aby bolo možné reagovať na aktuálnu epidemiologickú situáciu, opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR pri zachovaní výkonu opatrení pre deti a ich rodiny v čo najvyššej možnej miere.

Dôvody, pre ktoré bolo nariadenie vlády schválené, pominuli, a je preto namieste upraviť pomery pre návrat do štandardného výkonu opatrení, a to aj napriek tomu, že vyhlásenie mimoriadnej situácie stále trvá. Navrhuje sa preto zrušiť nariadenie vlády.

K § 2

K ods. 1

Na účely zaradenia dieťaťa, ktoré musí byť podľa § 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z. do 4 týždňov od prijatia do centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny, bola táto lehota nariadením vlády predĺžená o dva týždne. V tomto prípade je potrebné upraviť, že takto predĺžená lehota na zaradenie dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny plynie aj po 30. júni 2023 do uplynutia jej predĺženia, t. j. všetky deti, ktoré musia byť podľa zákona zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny a boli prijaté počas mimoriadnej situácie do centra a dočasne upravených pomerov nariadením vlády, musia byť najneskôr do uplynutia predĺženia lehoty zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny.

K ods. 2

Počas mimoriadnej situácie je upravená možnosť preukazovania psychickej spôsobilosti záujemcu o prácu v centre pre deti a rodiny, ktoré vykonáva opatrenia pobytovou formou tzv. predbežným psychologickým posudkom vydaným na základe predbežného vyšetrenia (s možnosťou dištančnej formy). Aj keď už dlhobojšie nie je táto možnosť využívaná, je potrebné sa vysporiadať s povinnou náležitosťou predbežného psychologického posudku – s dobou jeho platnosti. Nariadenie pre prípad skončenia mimoriadnej situácie ustanovilo, že takýto posudok platí najdlhšie tri mesiace od skončenia mimoriadnej situácie (t. j. musí byť vykonané riadne psychologické vyšetrenie a vystavený riadny posudok). Nakoľko mimoriadna situácia skončená nebola, je potrebné určiť, že platnosť predbežného psychologického posudku, ktorým záujemca o zamestnanie preukázal psychickú spôsobilosť trvá aj po 30. júni 2023 do uplynutia doby platnosti určenej v predbežnom psychologickom posudku, najdlhšie však do 30. septembra 2023.

K ods. 3

Podľa § 4 nariadenia vlády je možné v čase mimoriadnej situácie vytvoriť podmienky na predĺženie pobytov na základe dohody v centre (tehotná žena a táto žena do 24 mesiacov veku jej dieťaťa, plnoletá osoba, ktorej bola poskytovaná starostlivosť v centre v statuse mladého dospelého, deti a ich rodičia/iné plnoleté osoby). Takýto pobyt je možné predĺžiť najdlhšie do 30 dní od skončenia mimoriadnej situácie. V čase trvania mimoriadnej situácie je potrebné v ustanovení konkrétne určiť dátum, dokiaľ môže takto predĺžený pobyt trvať (najdlhšie do 31. júla 2023).

K ods. 4

V prípade konaní vo veciach akreditácie bolo, resp. je podľa nariadenia vlády možné preukázať splnenie podmienky odbornej spôsobilosti čestným vyhlásením, kópiou dokladov o dosiahnutom vzdelaní a prehľadom odbornej praxe toho ktorého zamestnanca. Aj keď táto možnosť už nie je dlhodobo využívaná, navrhuje sa ustanoviť lehotu, do ktorej akreditovaný subjekt (ak využil uvedenú možnosť) preukáže splnenie podmienky zákonom ustanoveným spôsobom (§ 79 ods. 5 písm. a) a b) zákona) a to do 31. júla 2023.

K ods. 5

V nariadení vlády je upravené, že orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately určený na účely organizovania náhradnej rodinnej starostlivosti odpustia zmeškanie lehoty, ktorá počas mimoriadnej situácie uplynula (§ 2 nariadenia vlády), ak fyzická osoba zmeškaný úkon vykoná najneskôr do dvoch mesiacov od skončenia mimoriadnej situácie. Vzhľadom na fakt, že mimoriadna situácia stále trvá, je potrebné určiť konkrétny dátum dokiaľ má, resp. môže fyzická osoba vykonať zmeškaný úkon, konkrétne do 31. augusta 2023.

K § 3

Navrhuje sa účinnosť nariadenia vlády od 1. júla 2023.